

**Звіт
про результати опитування
громади міста Запоріжжя щодо проблем та
напрямів розвитку міста**

Опитування проводилося у вересні 2016 року

м. Запоріжжя, 2017

Документ розроблено за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади. Зміст документу є виключною думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію Уряду Канади.

Проект ПРОМІС спрямовано на змінення муніципального сектору в Україні, впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку; створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримки процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях.

www.pleddg.org.ua

Зміст

ВСТУП.....	6
1. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
2. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	7
3. УЗАГАЛЬНЕНИ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ (УСІ РАЙОНИ)	7
3.1. ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	7
3.2. ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	9
3.3. ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	10
4. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ МЕШКАНЦІВ ЗАПОРІЖЖЯ У РОЗРІЗІ РАЙОНІВ МІСТА.....	11
4.1. Вознесенівський район	11
4.2. Дніпровський район.....	14
4.3. Заводський район	18
4.4. Комунарський район.....	20
4.5. Олександрівський район	22
4.6. Хортицький район.....	25
4.7. Шевченківський район	28
5. ЗАКЛЮЧНІ КОМЕНТАРІ.....	30

Перелік рисунків

Рис. 1.	РЕЗУЛЬТАТИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	8
Рис. 2.	РЕЗУЛЬТАТИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	10
Рис. 3.	РЕЗУЛЬТАТИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	11
Рис. 4.	ВОЗНЕСЕНІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	12
Рис. 5.	ВОЗНЕСЕНІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	13
Рис. 6.	ВОЗНЕСЕНІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	14
Рис. 7.	ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?».....	15
Рис. 8.	ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	16
Рис. 9.	ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	17
Рис. 10.	ЗАВОДСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	18
Рис. 11.	ЗАВОДСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?».....	19
Рис. 12.	ЗАВОДСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	20
Рис. 13.	КОМУНАРСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	20
Рис. 14.	КОМУНАРСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	21
Рис. 15.	КОМУНАРСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	22
Рис. 16.	ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	22
Рис. 17.	ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?»	23
Рис. 18.	ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЯКИМ БИ ВИ ХОТИЛИ БАЧИТИ МІСТО ЧЕРЕЗ 10-15 РОКІВ?».....	25
Рис. 19.	ХОРТИЦЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В МІСТІ?»	26
Рис. 20.	ХОРТИЦЬКИЙ РАЙОН – ЗАПИТАННЯ «ЩО Б ВИ ХОТИЛИ ЗМІНИТИ В МІСТІ?».....	27

Рис. 21. Хортицький район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?».....	28
Рис. 22. Шевченківський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»	29
Рис. 23. Шевченківський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»	30
Рис. 24. Шевченківський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?».....	30

Вступ

В межах процесу стратегічного планування розвитку міста Запоріжжя у вересні 2016 року було проведено дослідження думки мешканців міста. Дослідження здійснювалося консультантами проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС), та незалежними фахівцями-соціологами за сприяння виконавчого комітету Запорізької міської ради методом опитування мешканців міста, де в якості респондентів були задіяні представники родин учнів молодших класів та учні випускних класів шкіл міста.

Мета дослідження - отримання корисної і достовірної інформації для аналізу економічного та соціального середовища міста в процесі стратегічного планування розвитку міста. Участь громади в створенні Стратегії розвитку міста є вирішальною для успішного його впровадження, а опитування громадян є ефективним інструментом залучення громадськості до планування власного майбутнього. Анкетування, проведені в процесі розробки стратегії розвитку міста, виконували також функцію інформування мешканців і залучення їх до співпраці.

Звіт може бути також корисним для міської влади в роботі над поліпшенням інфраструктури міста.

Проект ПРОМІС висловлює вдячність усім громадянам, котрі поділилися своїми думками, а також усім, хто присвятив свій час проведенню опитування.

1. Методологія дослідження

В основу методу опитування покладено тезу стосовно того, що громадяни мають своє бачення того, що саме слід покращувати в місті та що їм заважає у повсякденному житті. На цій основі було розроблено анкету із трьох відкритих запитань:

1. Що вам подобається в місті?
2. Що б ви хотіли змінити в місті?
3. Яким би ви хотіли бачити місто через 10 - 15 років?

Анкету було поширено через школи у кожному з семи районів міста для заповнення дорослими членами родин школярів та учнями випускних класів. Протягом вересня 2016 року було заповнено та прийнято до опрацювання 2455 анонімних анкет (в середньому по 300 - 400 анкет у кожному районі міста).

Вік респондентів становить від 16 до 65 років (до 30 років - 33%, 30-50 років - 53%, понад 50 років - 14%), кількість жінок серед респондентів становить 76%.

Отримані результати можна екстраполювати на всю громаду міста. Виявлено відмінності в оцінці середовища міста в різних його районах. Тому частину даних проаналізовано з урахуванням цих відмінностей.

Для отримання максимально об'єктивних даних опитування є анонімним. Звіт містить тільки узагальнені відповіді всіх респондентів.

2. Загальні висновки

Лідером уподобань мешканців Запоріжжя є благоустрій міста та архітектура, зокрема, позитивні зміни в міському середовищі, які відбуваються завдяки діям міської влади щодо благоустрою та внутрішнім інвестиціям деяких підприємців. На другому місці культура, історія та місцевознаходження міста, зокрема, унікальні особливості та переваги міста, що є складовими його бренду. Лідером уподобань є острів Хортиця.

Найбільше **проблем**, що потребують термінового вирішення, на думку громадян, стосуються організації логістики міста, зокрема, добудови мостового переходу через Дніпро та ремонту доріг, покращення організації громадського транспорту в деяких районах. На другому місці проблеми, що стосуються благоустрою та якості роботи комунальних служб, від яких громадяни очікують благоустрою парків та скверів, забезпечення чистоти міста. В захисті довкілля мешканці вимагають: покращити стан повітряного басейну міста, очищення промислових стоків, озеленення міста.

Найбільша кількість мешканців міста хотіли б у недалекому майбутньому **бачити** місто чистим, екологічно дружнім та зеленим. На другому місці бажання бачити місто працюючим, процвітаючим, розвинутим, успішним, прогресивним, креативним та з хорошою освітою. На третьому місці - затишним, красивим та зручним.

3. Узагальнені результати опитування (усі райони)

3.1. Відповіді на запитання «Що Вам подобається в місті?»

Перше запитання - «Що Вам подобається у вашому місті?» стосувалося сприйняття городянами міста, як середовища для життя. Відповіді на це запитання допоможуть виділити у подальшій роботі зміст місії та бачення міста Запоріжжя, ідентифікувати сильні сторони, а також позитивні складові теперішнього обличчя міста. Отримані відкриті відповіді було класифіковано у 10 груп варіантів (рис. 1), до яких прирівнювалися усі решта відповідей.

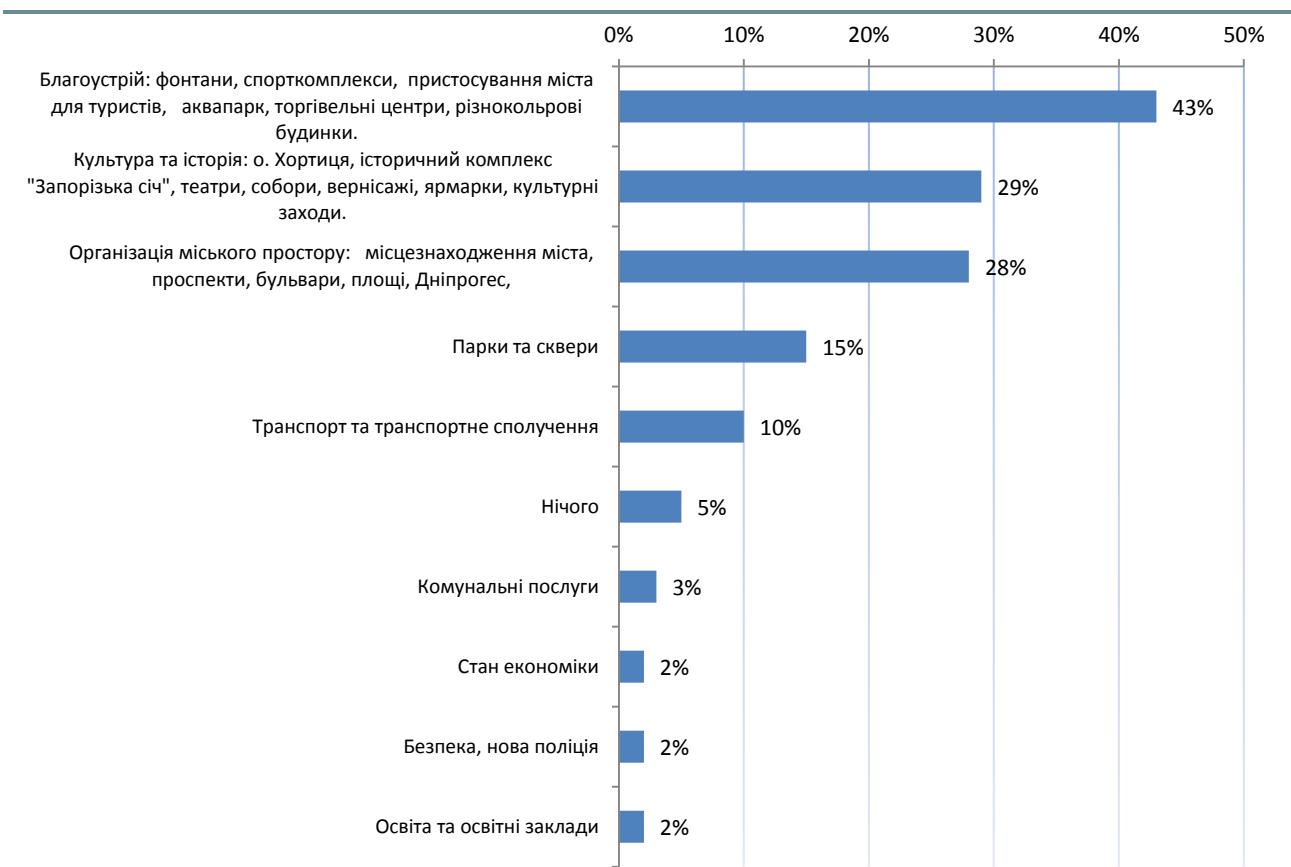

Рис. 1. Результати відповідей на запитання «Що Вам подобається в місті?»

Лідером уподобань мешканців Запоріжжя є категорія «Благоустрій», зокрема, *фонтани, спорткомплекси, пристосування міста для туристів, аквапарк, торгівельні центри, різномальорові будинки*. Найчастіше городяни згадують саме фонтани, а також привабливою стороною міста вони вважають організацію місця відпочинку та дитячі майданчики. До цієї категорії можна додати уподобання, що знаходяться на четвертому місці, на тему «Парки та сквери», *чистота, квіти, озеленення, дубовий гай, парки, Олександрівське лісництво*. Громадяни відзначають позитивні зміни в міському середовищі, які відбуваються завдяки діям міської влади та внутрішнім інвестиціям деяких підприємців щодо благоустрою міста.

На другому місці уподобань мешканців Запоріжжя категорія «Культура та історія», зокрема: *острів Хортиця, історичний комплекс «Запорізька січ», театри, собори, вернісажі, ярмарки, культурні заходи*. Безумовно, особливою гордістю міслян є острів Хортиця. Це унікальні особливості та переваги міста, що є складовими бренду Запоріжжя, та можуть бути використані у підвищенні туристичної та інвестиційної привабливості міста.

На третьому місці категорія «Організація міського простору», зокрема: *річка Дніпро з островами та порогами, бульвар Шевченка, проспект Соборний, площи міста, споруда Дніпрогес, набережна*.

Четверте місце займає зелене убранство міста. Городяни дуже високо цінують *парки та сквери, озеленення*, вважають їх окрасою міста.

На п'ятому місці мешканці відзначили деякі зміни, що відбуваються у категорії «Логістика. Транспорт та транспортне сполучення», а саме: *ремонт доріг, мости, транспорт, транспортна схема, велодоріжки, пішохідні доріжки, світлофори, тролейбус до Хортиці.*

Преференції суттєво різняться за районами міста. Лідером в оцінці категорії «Благоустрій» є Заводський район, в оцінці за категорією «Культура та історія» - Хортицький район - 58%, Найвище (40%) мешканці Дніпровського району дали оцінки категорії «Організація міського простору».

Таким чином, естетична складова для містян є надзвичайно важливою. Привабливe Запоріжжя з погляду горожан - це просторе, прикрашене фонтанами та парками органічно вписане в ландшафт місто з проспектами, що струменяють уздовж Дніпра, в якому поступово створюються умови для здорового життя та спорту.

3.2. Відповіді на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Друге запитання - «Що б Ви хотіли змінити в місті?» стосувалося усіх негативних аспектів повсякденного життя, що турбують громадян та потребують невідкладного вирішення. Передбачалося, що це запитання допоможе сформулювати найболючіші проблеми та визначити завдання з їх подолання. Отримані відкриті відповіді було класифіковано у 9 груп варіантів (рис. 2), до яких прирівнювалися усі решта відповідей.

Найбільше проблем, що потребують термінового вирішення, на думку громадян, стосуються категорії «Логістика»: організації дорожнього господарства, транспорту, паркування. Тому громадяни надали низку пропозицій з подолання цих проблем, зокрема: *добудувати міст, відремонтувати дороги, покращити стан громадського транспорту, встановити відеоспостереження на дорогах, забезпечити більше місць для паркування та велодоріжки, навести лад з реклами уздовж доріг.*

На другому місці проблеми категорії «Благоустрій», та відповідні пропозиції: *навести лад в парках і скверах, створити зони відпочинку, встановити більше баків для сміття, громадських вбиральнь, більше можливостей для спорту: спортивних майданчиків, секцій, байк-парків, льодових катків, басейнів, місць культурного дозвілля, освітлення уночі, реконструкція будинків, впорядкування набережної, пляжів.*

Пов'язана з цією категорією низка проблем, що стосується якості роботи служб ЖКГ та пропозицій: *зробити місто більш чистим, забезпечити прибирання та вивіз сміття, реформувати ЖКГ, забезпечити санітарну безпеку: боротися зі щурами та безхатніми тваринами, встановити лавки, оновити дитячі майданчики та атракціони в парках, чисті публічні туалети.*

Наступна низка проблем з категорії «Стан природнього середовища», щодо яких мешканці вимагають: *забезпечити чисте повітря, припинити забруднення Дніпра, забезпечити чистоту території, впроваджувати*

озеленення міста, впорядкувати парки (квіти, амброзія, аварійні дерева) покращити роботу очисних споруд підприємств.

Рис. 2. Результати відповідей на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Громадяни окреслили проблему забезпеченості робочими місцями, особливо для молоді, та рівень доходів горожан (6%).

Лише 5% мешканців вважають, що треба щось змінювати у таких категоріях, як «Свідомість громади», «Безпека», «Культура» та «Освіта».

Слід відзначити, що в Запоріжжі питання розвитку міста громадяни сприймають дуже точно та відповідально. Фактично відсутні відповіді, які відображають особисті проблеми горожан.

3.3. Відповіді на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

Третє запитання - «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?» має на меті дізнатися про бачення горожанами майбутнього міста. Це питання допоможе виділити у подальшій роботі основні складові бренду міста, ідентифікувати позитивні складові майбутнього образу міста. Отримані відкриті відповіді було класифіковано у 8 груп варіантів (рис. 3), до яких прирівнювалися усі решта відповідей.

Найбільша кількість (51%) мешканців міста хотіли би у недалекому майбутньому бачити місто: *Чистим, зеленим, з чистим повітрям, без сміття.* Це категорія «Стан природнього середовища», що об'єктивно є найважливішою складовою для збалансованого розвитку міста.

На другому місці (40%) уподобань категорія «Розвиток» - бажання мешканців бачити місто: «Процвітаючим, розвинутим, успішним, працюючим, сучасним, модернізованим, прогресивним, європейським, вільним, столицею туризму, сучасним, близьким до світових стандартів».

Третє місце за кількістю згадувань є «Затишне, красиве, з місцями для спорту, відпочинку; з велодоріжками та байкпарками», що співзвучне з наступним визначенням, лідером згадувань - «Зручним, з електротранспортом, з добудованими мостами, з відремонтованими дорогами» та категорією «Комфортним», з розвинutoю інфраструктурою. Сім відсотків мешканців звертають увагу на розвиток культури та позитивні емоції та хочуть бачити місто культурним, щасливим, людяним, дружнім, безпечним, мирним.

Рис. 3. Результати відповідей на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

4. Результати опитування мешканців Запоріжжя у розрізі районів міста

4.1. Вознесенівський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 275 анонімних анкет.

Лідер уподобань мешканців району - «Благоустрій» (такий же, як у цілому по місту).

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. Мені пощастило жити в центрі. Прокидаючись кожного ранку можна спостерігати красу проспекту зі свого вікна. Мені подобається набережна. Там завжди спокій та гармонія, чарівні фонтани, романтичні вулиці, гарні будинки.

2. Ще не зіпсований зовнішній вигляд давніх будинків на проспекті Соборному і не тільки, проведення масових заходів, відносно чисто на центральних вулицях.

3. Багато перспективних місць для побудови соціально важливих та цікавих об'єктів. Зелене та географічно вигідне місто.

4. Участь у проектах «Ми - це місто». Як змінюється місто, свята, які проходять на площах для дітей і дорослих (культурна програма).

5. Реконструкція пам'ятних місць, зупинок, майданчиків. Початок реконструкції доріг.

Рис. 4. Вознесенівський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

Рис. 5. Вознесенівський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Для початку можна було б замінити тролейбуси і стан маршруток, змінити стан доріг, щоб наше місто було більш кольоровим, яскравим. Набережну гарну біля парку.

2. Упорядкувати громадський транспорт, зменшивши кількість маршруток, суттєво збільшивши електротранспорт, а самі маршрути зробити зручними для пасажирів, а не для прибутку перевізників. Збільшення паркових зон, штучних водойм. Значно зменшити шкідливі викиди в навколошнє середовище шляхом збільшення штрафів за забруднення в десятки тисяч разів.

3. Розвинути соціальну інфраструктуру та довести до ладу фасади будинків основних вулиць, добудувати усі розпочаті об'єкти (ПС Юність особливо!).

4. Добудувати мости, вирішити екологічну проблему міста. Збудувати зупинку «Вознесенівський ринок» в бік 5 лікарні. Немає де сховатися під час дощу, снігу, присісти людям чекаючи транспорт!

5. Завершення будівництва мостів через острів Хортиця. Провести реконструкцію басейну «Орбіта» та зробити доступні ціни для його відвідування.

Рис. 6. Вознесенівський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Дороги гарні, усі діти розвинені, щоб підростаюче покоління було творчо розвиненим, щоб було їм куди дівати свою енергію. Я дуже хочу, щоб наше рідне місто розвивалося у всіх сферах, хочу бачити його розквітаючим, чистим, радісним.

2. Чистим, розвиненим, з новими мостовими переходами через річку Дніпро.

3. Успішним, не сірим, з розвинutoю інфраструктурою, привабливим для туристів. Для розробки проектів та інших видів робіт долути професіоналів, людей із сучасним баченням і мисленням.

4. Містом європейської культури.

5. Чистим. Створення та відкриття дитячих спортивно-творчих розвиваючих комплексів, в яких наша молодь проводила би свій вільний час, а не сиділа за комп'ютерами вдома. Фінансування таких закладів за місцеві кошти!

Отже, ключовими словами для мешканців цього району є чистота і успіх, а також благоустрій міста.

4.2. Дніпровський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 247 анонімних анкет. В цьому районі серед переваг міста мешканці, у першу чергу, відзначали культурні та історичні надбання та традиції міста (49%).

На другому місці категорія «Організація міського простору» (40%). Головними «героями» горожан є Дніпро, острови, широкі проспекти та площі міста.

Зелене убрання міста отримало 27% голосів. На четвертому місці стан благоустрою в місті: жителі з вдячністю відзначають появу нових облаштованих дитячих майданчиків та місць відпочинку.

Рис. 7. Дніпровський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. З моєго вікна видно Дніпро. Хочу, щоб і він разом зі мною радів кожному дню.

2. Міському голові - респект за дороги.

3. Все, що подобалося - знесли або зламали.

4. Дуже люблю фестивалі. Тоді місто дуже святкове.

Відчувається, що городяни не дуже добре орієнтуються в деталях або особливостях міста.

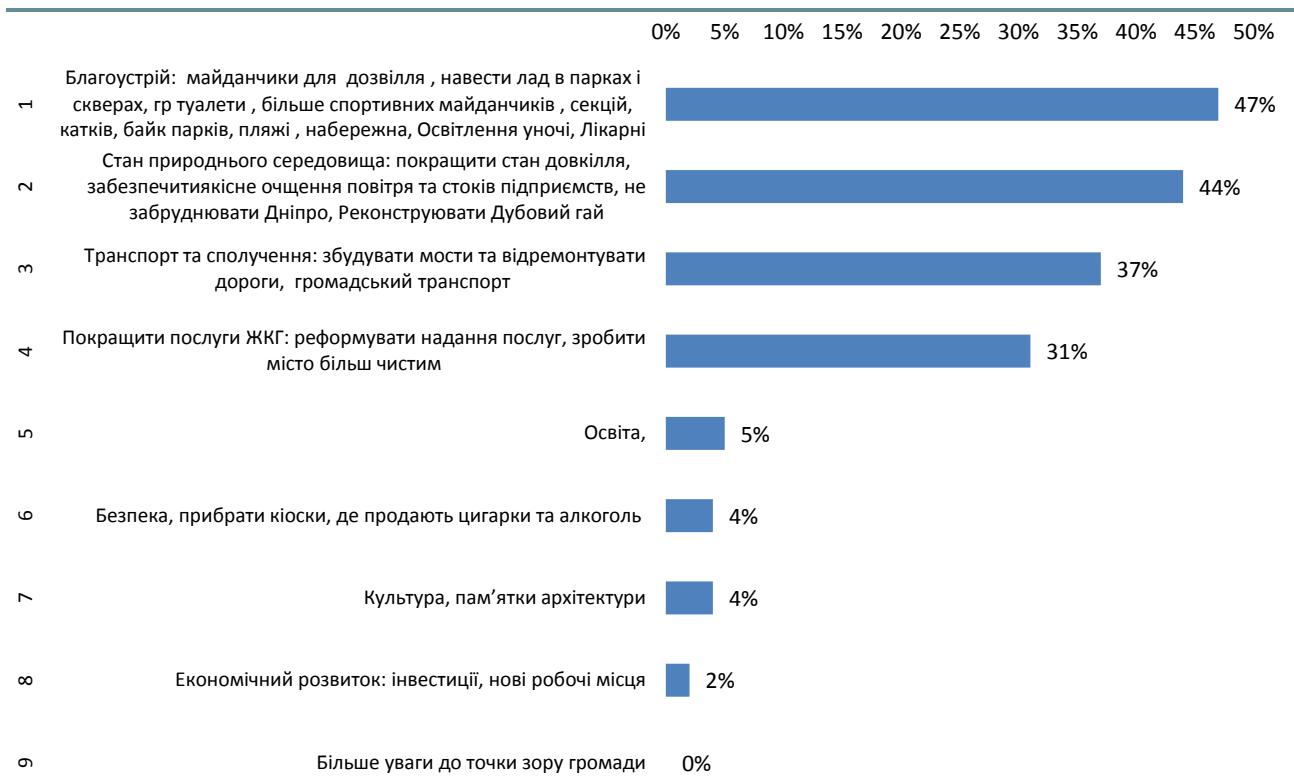

Рис. 8. Дніпровський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Наступне запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?» отримало більш розгорнутий відповіді.

Серед лідерів категорія «Благоустрій» (47%), до якої віднесено усе, що стосується міського комфорту. Найбільше уваги громадяни приділяють чистоті в місті, звертають увагу на необхідність створити умови для її дотримання.

На другому місці - стан природного середовища (44%). Найбільше нарікань викликає стан повітряного басейну міста та стан Дніпра. Також звертається увага на необхідність розширювати зелені зони та приводити у порядок парки.

На третьому місці категорія «Транспорт та транспортне сполучення» (37%). Громадяни просять приділити увагу стану доріг, мостам, наведенню ладу з паркуванням.

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. У центральному парку мікрорайону Бородинський зовсім відсутні дитячі майданчики.

2. Облагородити пляж «Правобережний».

3. Привести в порядок єдиний парк в нашому районі (парк Енергетиків). Боляче бачити ці руїни та сміття, згадуючи атракціони та відпочинок, які були там 20-25 років тому. Контроль за чистотою повітря. Примусити заводи вчасно змінювати очисні спорудження.

4. Облаштування паркових зон в кожній частині міста, в кожному районі.

5. Модернізувати очисні споруди на заводах та пильніше відноситися до проблем екології.

6. Освіта дітей повинна стати пріоритетним завданням для мерії міста. Поновити роботу центрів розвитку молоді, більше пропаганди за здоровий стиль життя.

7. Частіше проводити музичні та спортивні фестивалі.

У відповідях горожан багато конкретних пропозицій і навіть адрес. Переважна кількість їх стосується парків та чистоти міста. Переважна більшість - це пропозиції щодо розвитку міста як молодіжного центру, спортивного та культурного.

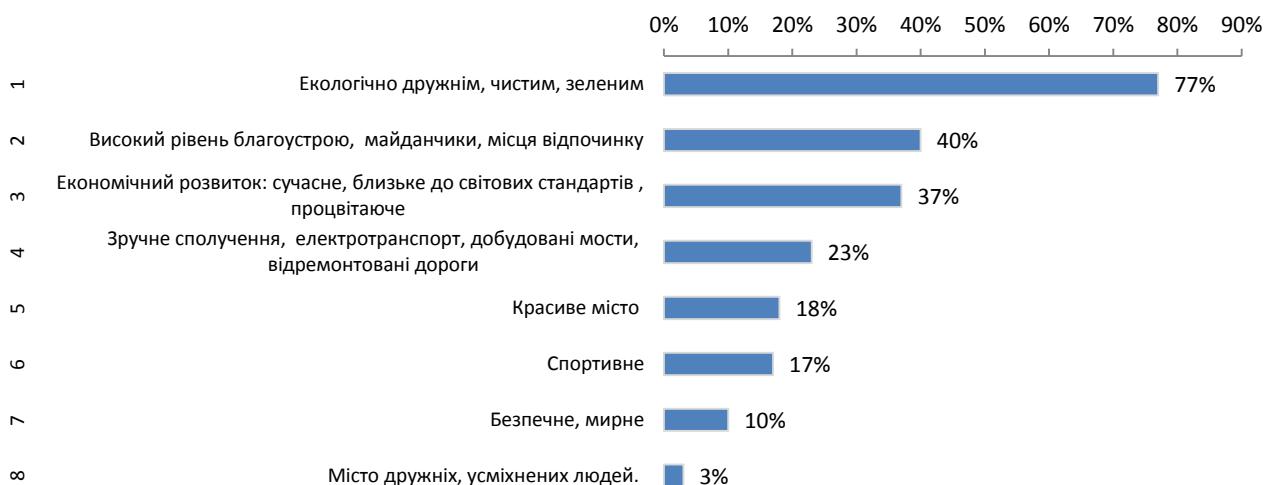

Рис. 9. Дніпровський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Чисте місто, потужні очисні споруди.

2. Щоб кожна балка була чиста та багато байкпарків. Хороші дороги.

3. Місто безпечне для проживання в спальнích районах.

4. Духовно розвинуте місто. Наші діти мають отримувати музичну, спортивну освіту зі школи (різноманітні секції, гуртки, додаткові заняття) і це все найперше у що необхідно вкладати кошти, оскільки майбутнє держави залежить від дітей, яких виховує держава. У славетному Запоріжжі багато клубів для відпочинку молоді, але замало театрів та концертних залів, замало достойних та дійсно духовно багатих вистав та концертів.

5. На правому березі справжній парк культури (з гральними площацками, атракціонами). Через те, що парк Дубовий гай від нас далеко, а всі свята, заходи для дітей проходять саме там, потрібно щоб діти з правого берега теж могли приймати участь в них відпочивати та радіти.

6. Цивілізовані усі куточки міста, гарні будівлі й озеленені вулиці та 3G інтернет.

4.3. Заводський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 375 анонімних анкет.

Рис. 10. Заводський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. Острів Хортиця - історико-культурний розвиток, туризм. Парк трудової Слави (бульвар Шевченка) - автомістечко для діток, зона відпочинку.

2. Наявність дитячих майданчиків, добре обладнані місця громадського відпочинку: проспект Соборний, бульвар Шевченка, каскад.

3. Стратегія міського голови щодо прибирання вулиць та вжиття заходів щодо забезпечення дитячого дозвілля.

4. Зробили в місті світлофори, що говорять, оновили пішохідні переходи.

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Покращити інфраструктуру на майдані в районі. Виконати реконструкцію автомістечка (додати велосипедні доріжки, дорожні знаки). Додати спортивні секції, тобто збільшити їх різноміність в районі.

2. Збільшити кількість громадських вбиральень та баків для сміття вздовж прогулянкових доріг, розгорнути інфраструктуру заводського району.

3. Щоб результатом амністії не було збільшення кримінальних елементів. А ще розробити програму навчання етики поведінки у всіх сферах діяльності: «Не плюй на вулицях, не ображай людину, яка допомагає, навчи дитину (дорослого) не викидати пакети зі сміттям з балконів і т. д.»

4. Щоб з дітей 1-3-го класів не брали грошей за проїзд до школи і зі школи, вони маленькі, їх або дурять, чи вони гублять гроші. Біля школи оновити лежачі поліцейські, вони наполовину розсипалися.

Рис. 11. Заводський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Рис. 12. Заводський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. З розвиненою інфраструктурою, культурною та туристичною програмами дозвілля і довершеним благоустроєм. Якісну освіту та достойну оплату праці, особливо в галузі освіти. Сприяти культурному розвитку міста, інфраструктури та програм розвитку доцільного та змістовного дозвілля.

2. Дуже зеленими, але без тополиного пуху. Гарні дороги, асфальт з яких не сходить разом зі снігом, розвинена інфраструктура, збільшена кількість місць відпочинку.

3. Місто, яке має потужний промисловий потенціал, місто яке має місцеві колоритні риси і може використовувати їх в напрямку туризму, а ще - чисте повітря. Створити умови освіти та працевлаштування для молоді, щоб не виникало бажання переїхати в інше місто, країну, як наслідок залишити без підтримки батьків.

4. Чистим від сміття, з чистими лісопосадками, для цього п'яниць і дебоширів відправляти на чистку міста на 15 діб, а не брати з них гроші і відпускати додому. Створити для молоді робочі місця, щоб вивчилися і пішли працювати, а не їхали за кордон в пошуках роботи.

4.4. Комунарський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 365 анонімних анкет.

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. У захваті від реконструкції парків. Там де це сталося. Однак роботи ще багато.

2. Добре, коли є облаштовані зупинки.

3. Подобається, що будують нові будинки - гарні, різноманітні.

Рис. 13. Комунарський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

Грандіозні споруди, фонтани, набережні, пляжі - на думку мешканців є його принадою і надалі вимагають покращення. Однак о.Хортиця - основний об'єкт уваги. Городяни пишаються цією пам'яткою.

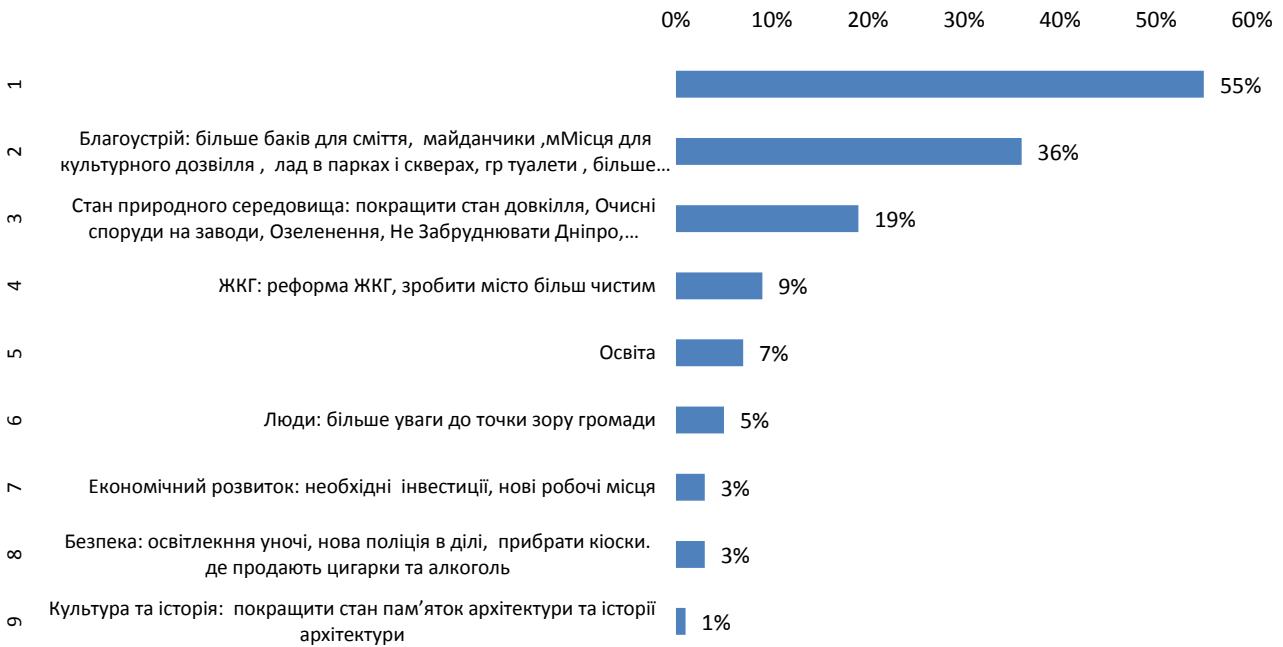

Рис. 14. Комунарський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Не забувати, що окрім центру міста, є ще і житлові масиви.
2. Побільше майданчиків та скверів. Реконструкція покинутих парків Гагаріна, Пушкіна та інших.
3. Зробити дороги в Космічному районі. Привести до ладу парк ім. Гагаріна.
4. Відкрити більше театрів і парків для відпочинку. Прибрати з вулиць кiosки.
5. Розвивати туристичну інфраструктуру. Реставрувати старі будівлі.
6. Звести нові пам'ятники на місці старих (знесених).
7. Покращити забезпечення секціями, гуртками.

Більшість відповідей насправді містять пропозиції, майже відсутні анкети з деструктивними коментарями.

Рис. 15. Комунарський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

На запитання «Яким би Ви хотіли бачити своє місто через 10-15 років?» респонденти відповідали майже завжди, вживаючи слово «чисте». Для цього району характерним є значна кількість згадувань про електротранспорт. Частина респондентів пропонує уважніше ставитися до витрачання бюджетних коштів.

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Я хотіла би бачити своє місто чистим, з розвиненими навчальними закладами.
2. Більше велодоріжок та спортивних комплексів.
3. Місто багатих та здорових людей.
4. Європейське місто.

Серед висловлювань багато побажань спокою, миру, безпеки.

4.5. Олександрівський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 300 анонімних анкет.

Рис. 16. Олександрівський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

На запитання «Що Вам подобається у вашому місті?» городяни в цьому районі не завжди відповідали охоче. Слід відзначити, на відміну від інших районів, значну кількість відповідей «Нічого не подобається» (12%). Однак решта були більш конструктивними. На першому місці у рейтингу категорія «Благоустрій міста», яка включає такі твердження, як: подобаються відремонтовані дороги, облаштовані парки, дитячі майданчики, краща інфраструктура для туристів.

Дуже цінують місляни особливості організації місткого простору. На другому місці у рейтингу саме ця категорія (38%). Вони звертають увагу на широкі проспекти та, власне, Дніпрогес, як своєрідну візитівку міста. А також відзначають покращення стану дорожнього сполучення та транспорту.

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. Те, що почали приводити в порядок парк відпочинку «Дубовий Гай», але не при нинішньому керівництві, а коли була жінка - треба її повернути. Прибрати круті ресторани з «Дубового гаю» разом з автомобілями. Нарешті почали ремонтувати дороги, але дуже повільно та неякісно.

2. Що наше місто утопає в зелені дерев, багато красивих парків, фонтанів, є прекрасний Дубовий Гай і острів Хортиця.

3. Дитяча залізниця, де діти можуть займатися у вільний час безкоштовно. Створення парків та алей для дітей та дорослих.

Рис. 17. Олександрівський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Великі підприємства, які належать олігархам травлять все місто, наших дітей, отримують великі прибутки, а порівняно з цим виділяють копійки на екологію, а то й нічого не роблять.

2. Відсутність громадських туалетів в місті, стихійні звалища бруду не тільки у дворах, а й в центрі міста, байдужість до цього владей та поліції.

3. Нещадно карати за викид сміття на вулицях, розливання спиртних напоїв, в тому числі пива, за справляння природних потреб де завгодно, за ненормативну лексику карати жорстко, навіть до виконання суспільно-необхідних робіт до 15 діб, та широко висвітлювати такі випадки.

4. Контролювати виконання великими підприємствами екологічних та природоохоронних заходів з широким залученням громадськості, контролюючих органів тощо.

5. Побільше красивих парків, щоб можна було відпочивати з дітьми. Щоб місто частіше прибирали від сміття.

6. Хотілося, щоб молодь була забезпечена роботою та мали б змогу придбати собі житло, щоб було більше зелених зон для молоді та парки відпочинку для літніх людей.

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Місто, в якому хотіли б жити діти та пишатися цим і своєю історією. Зробити мережу вбиральнь по всьому місту, особливо в центрі, нехай платні, нехай біо, але хоч щось. Це є в кожному великому місті, окрім Запоріжжя.

2. Щоб у місті було багато квітів, дерев, парків. Було чисто і охайно. Якщо можна, щоб налагодити влітку більше поливати дороги, де їздять машини.

3. Молодим, розвиненим та гарним. Хотілося, щоб наші люди були більш культурними, розуміли, що вони самі можуть зробити своє місто чистим і охайним. Щоб мешканці не розпивали спиртних напоїв на вулицях, на дитячих майданчиках, не показувати дітям погані звички, щоб дороги нарешті стали без ям, а мости врешті-решт добудували, якщо люди у нас будуть ввічливі та уважні, то і місто у нас буде завжди зелене, охайне, чисте.

Рис. 18. Олександрівський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

4.6. Хортицький район

Заповнено та прийнято до опрацювання 423 анонімних анкет.

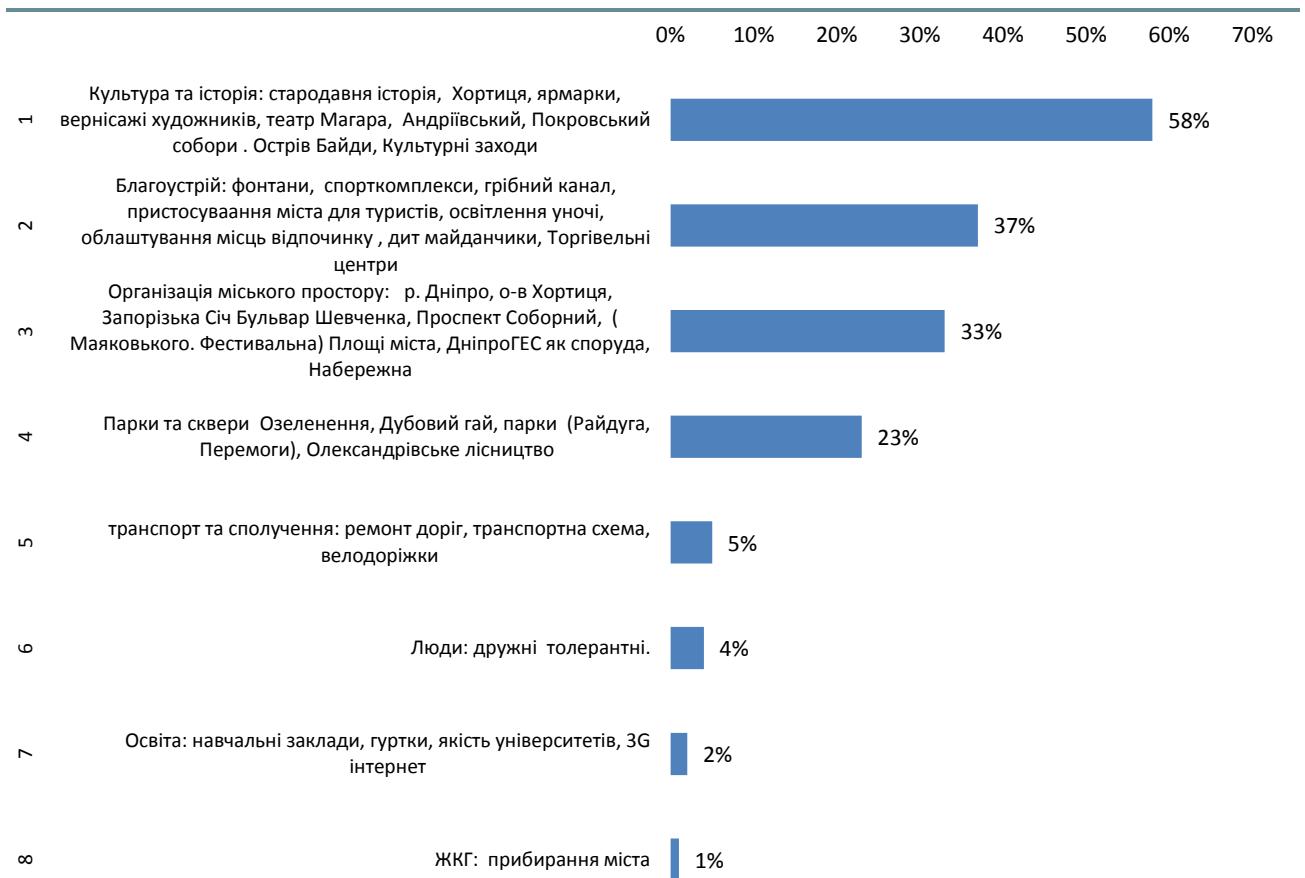

Рис. 19. Хортицький район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

Результати відповідей на запитання «Що Вам подобається в місті?».

В цьому районі саме категорія «Культура та історія» опинилася на першому місці (58%). І це не тільки острів, як природне явище, а увесь комплекс, пов’язаний із Запорозькою Січчю.

Усе, що пов’язано із благоустроєм (37% у рейтингу) також є важливим для городян. Близьку до цього кількість голосів набрала категорія «Організація міського простору» (33%), яка включає в себе відповіді городян щодо річки Дніпро, бульварів, площ. Важливим є ставлення громадян до озеленення міста (23%).

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?».

1. Подобається проспект Соборний, комплекс «Запорізька Січ».
2. Я люблю свій Хортицький район, бо тут є Дніпро.
3. Подобаються фонтани, особливо на пл. Маяковського.
4. Гостям завжди пропонуємо побувати у кінному театрі.

У Хортицькому районі найвищий рейтинг категорії «Транспорт та транспортне сполучення» (51%), а всі решта категорій помітно відстають від першої. А отже, саме в цьому районі вирішення цієї проблеми може стати ключовим.

Рис. 20. Хортицький район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Підприємців, що літом заробляють гроші на відпочиваючих біля Дніпра, зобов'язати після себе залишати не сміття, а щось сучасне для благоустрою зон відпочинку.

2. Хочеться, щоб місто було таким, щоб туристи з Харкова, Львова, Луцька, Умані, Вінниці та інших міст змогли побачити щось таке, що їх приємно здивує.

3. Зробити у дворах освітлення вночі.

4. Транспорт має бути великої місткості, а саме, пасажирський, та не перероблений з вантажного.

5. Зробити дороги та побудувати нові мости.

6. Хочу, щоб Запоріжжя за благоустроєм та чистотою було схоже на Харків.

7. Щоб заздалегідь прибирали амброзію. У кожному дворі були лежачі поліцейські. Щоб було побільше світлофорів з кнопкою для пішоходів. У Хортицькому районі біля шкіл. Щоб діти не боялися переходити дорогу до школи.

У першу чергу «чистим і зеленим» хочуть бачити своє місто жителі Хортицького району (32%), співзвучні з цим і теми благоустрою. Високим є відсоток респондентів, які б хотіли бачити місто високорозвиненим. Сучасним та прогресивним, незважаючи на глибоке історичне коріння.

Рис. 21. Хортицький район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

Однак, у першу чергу - це чисте місто мостів та хмарочосів. Так вважають мешканці Хортицького району.

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Дуже хочеться, щоб діти хотіли залишитись у Запоріжжі після навчання і могли б себе реалізувати тут.

2. Добудувати мости, побудувати метро, створити більше заходів, спрямованих на підвищення культури нації, зробити більш доступними відвідування кіно, театрів. Для молоді організувати рух аналогічний піонерії або бойскаутам.

4.7. Шевченківський район

Заповнено та прийнято до опрацювання 470 анонімних анкет.

Рис. 22. Шевченківський район – запитання «Що Вам подобається в місті?»

На запитання «Що Вам подобається у вашому місті?», в першу чергу, городяни відповіли, що благоустрій. На другому місці історична та культурна спадщина громади. Далі - озеленення, парки, сквери (21%). Усі решта категорій мають незначний відсоток.

Окремі відповіді громадян на запитання «Що Вам подобається в місті?»

1. Оздоблення пропорами, ілюмінацією ввечері центральних вулиць міста в національному стилі, музей Запорізької Січі з панорамою на ГЕС, оснащення прибудинкових дитячих майданчиків.

2. Стадіон імені Лобановського, театри, фонтани.

3. Охайні райони з газонами і квітами.

Рис. 23. Шевченківський район – запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

Окремі відповіді громадян на запитання «Що б Ви хотіли змінити в місті?»

1. Приділити значну увагу спортивним майданчикам шкільних і дошкільних закладів, дорогам з ямами, собакам на стадіонах і газонах. Пропаганда підприємств та їх досягнення по всьому місту для молоді та гостей міста.

2. Очистити проспект від стихійних ринків та кіосків, щоб не псували зовнішній вигляд міста, замінити якісні маршрутки комфорtabельним транспортом. Більше дитячих майданчиків та місць відпочинку. Дистанційний запис на прийом до лікаря. Для людей з особливими потребами встановити спеціальні підйоми, у тому числі у транспорті. Карти підприємства, які забруднюють атмосферу вести штраф (високий!) для тих, хто викидає сміття в недозволених місцях, навіть недопалок та луску з насіння.

3. Своєчасно креслити пішохідні переходи для дітей, особливо де немає світлофорів, щоб зникли стихійні базари. Немає необхідних переходів і знаків, що діти йдуть до школи в районі ЗСШФ № 18 (конкретніше з вулиці Іванова та з вулиці Чарівна).

Окремі відповіді громадян на запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

1. Модернізм, чистішим, щасливішим для всіх!
2. Сучасним, чистим, зеленим, привабливим для туристів, посправжньому європейським, без черг до дитячих садків та кабінету лікаря.

3. Хочу бачити місто потопаючим в квітах.

Рис. 24. Шевченківський район – запитання «Яким би Ви хотіли бачити місто через 10-15 років?»

5. Заключні коментарі

Загалом перелік того, що робить місто привабливим, на думку мешканців, є невеликим. Серед цього списку - монументальні явища та об'єкти. Безумовним лідером є Дніпро, острів Хортиця та комплекс «Запорізька Січ». Про нього знають усі і майже 50% у кожному районі віддає їм перевагу. Також мешканці часто згадують проспект Соборний, Бульвар Шевченка, острів Байди, площі міста, Дніпрогес.

Особливо пишаються містянинами зеленими насадженнями, які ідентифікують та знають їх назви, а також спортивними спорудами та театрами.

Із справ місцевої влади найбільше цінують ремонт доріг, облаштування велодоріжок, нічне освітлення міста, дитячі та спортивні майданчики.

Даючи відповідь на запитання «Щоб Ви хотіли змінити у вашому місті?» мешканці Хортицького, Олександрівського, Комунарського та Заводського районів назвали «транспорт та транспортне сполучення», а Дніпровського та Вознесенівського - «благоустрій».

Важливою особливістю є те, що респонденти говорили (писали) про місто як явище, а не про свої особисті проблеми.

В процесі аналізу визначено ключові слова для формулування бачення та місії міста. Також на підставі отриманих даних можуть бути сформовані закриті запитання для Інтернет-опитувань.

Секретар міської ради

Р.О. Пидорич